

SCHAKEN

Van Meegen maakt indruk

De Limburgse deelnemers aan het 78e Noteboom toernooi in Leiden lieten zich van hun beste kant zien. In de A-groep nestelden drie Limburgse schakers zich tussen de titelhouders. Met name Ruud van Meegen vestigde de aandacht op zich met zijn zege op GM Roeland Puijssers.

Door Henk van Gool

In het CORPUS Congress Centre te Oegstgeest werd in het weekeinde van 16 tot en met 18 februari het jaarlijkse Noteboom toernooi gehouden. De organisatie was in handen van schaakvereniging LSG uit Leiden. Het is een zesrondig evenement dat met name op de zaterdag het uiterste van de deelnemers vergt. Op die dag staan namelijk drie partijen op het programma.

Vooraf in de vierde ronde, dat is de derde partij op zaterdag, slaat de vermoeidheid bij de schakers in het algemeen keihard toe. Veel deelnemers pakkten dan ook die ronde vrij, om niet het risico te lopen door een vermoeidheidsblunder hun toernooi om zeep te helpen. Dit deden de nummers één en drie van het toernooi. De nummers twee, vier, vijf en zes speelden wél in de vierde ronde maar wisten hun partijen niet te winnen. Dat geeft te denken. Joost Heltzel van schaakclub 't Pionneke Roermond koos zijn eigen strategie wat dat betreft. Hij nam de zaterdagochtend vrijaf en pakte het toernooi 's middags weer op. Dat bleek voor hem goed te werken. Zonder nederlagen en met remises tegen FM Adrian Clemens en GM Predrag Nikolic eindigde hij met een score van 4,5 uit 6 het hoogst van de Limburgse deelnemers. Hij

Diagram 1.

werd daarmee zesde in de eindrangschikking. Een half punt daaronder, met een score van 4 uit 6, staan Fide-meester Siem van Dael, lid van SV Venlo en SV Tegelen en Ruud van Meegen van SV Voerendaal. Zowel Van Dael als Van Meegen speelden wél alle partijen. Siem leed in de beruchte vierde ronde zijn enige nederlaag, maar dit was wel tegen een hele sterke deelnemer: IM Mark van der Werf. Omdat hij verder echter geen noemenswaardige tegenstand had gehad stond hij in de eindstand, ondanks een gedeelde

Diagram 2.

zevende plek, toch slechts als 23e genoteerd.

Voor Ruud van Meegen was de situatie heel anders. Hij kreeg de laatste drie ronden van het toernooi maar liefst drie grootmeesters voor zijn kiezen. Ruud baarde opzien door in de vierde ronde GM Roeland Puijssers te verslaan.

Zie diagram 1 Van Meegen – Puijssers. Met bijna speels gemak heeft van Meegen een overwegende stelling bereikt. Puijssers heeft twee kreupele paarden. Van Meegen pro-

fiert nu van de ongelukkige positie van Pa6: 28.Lxa6,Dxa6 na 28...Lxd5 of 28...Txa6 verzekert 29.b5! wit van materiaalwinst. 29.Pxc7, Dc4 30.Dxd6, Tf6 zet nog een laatste val zie diagram 2. Wie van U zou nu niet gedachteloos de toren op a8 slaan en denken: "Nou zal hij wel opgeven"? Gelukkig is Ruud alert. Na 31.Pxa8??, Dxe4! Is het namelijk zwart die aan het langste eind trekt. Het dreigende mat op g2 kan dan alleen nog maar met verlies van groot materiaal voorkomen worden. Ruud haalde de dreiging er echter uit met 31.Dxe5! waarna hij Roelands' scalp aan zijn riem kon hangen: 31...Pf4 32.gxf4, Lg8 33.Ld4 en zwart gaf op. In de volgende ronde dwong Van Meegen vrij snel remise af tegen GM Benjamin Bok. Die kwam niet goed uit de opening. Helaas wist de derde GM, Petar Arnaudov, hem wel te verslaan. Ruuds' achtste plaats was er echter een met een gouden randje. De toernooizege ging naar IM Robby Kevlishvili.

REAGEREN?
VANGOOOL.HENK@GMAIL.COM

SCHAKEN

Arbiters in opleiding

In 't Raodhoes in Blerick wordt de komende weken door de KNSB op de vrijdag een scheidsrechterscursus georganiseerd. Tijdens de eerste cursusavond serveerde cursusleider Paul Peters in een gemoedelijke sfeer de doorgaans droge leerstof als een smakelijke hap aan de deelnemers.

Door Henk van Gool

Hoe voert een schaker op correcte wijze een rokade uit? Hoe ga je om met een conflict tussen twee spelers waarbij geen getuigen zijn geweest? Welke softwarefout vertoont een bepaald type digitale schaakklok en hoe omzeil je die bij het instellen van de klok?

Deze en talloze andere uiteenlopende vragen komen aan bod in een cursusreeks van de KNSB om

nieuwe scheidsrechters op te leiden in de schaaksport. De reeks bestaat uit de cursussen Scheidsrechter 1 tot en met 5, waarna arbiters met ambitie nog door kunnen groeien tot Fide Arbiters en Internationaal Arbiters. De cursus Scheidsrechter 2, die de KNSB momenteel in Blerick organiseert, heeft primair tot doel de cursisten wegwijst te maken in de spelregels en enige met de wedstrijdverband houdende reglementen. Daarna moeten de aspirantarbiters in staat zijn om lokaal een schaakwedstrijd of toernooi te leiden.

De cursus bestaat uit vijf lesavonden, afgesloten met een examenavond. De cursisten blijken voornamelijk afkomstig uit de regio. Tijdens het introductierondje geven de meeste van hen te kennen dat ze vooralsnog geen grote ambities hebben. Ze grijpen de cursus aan

Fotograaf: Henk van Gool Met toestemming van cursusleider en deelnemers

om wat basiskennis op te doen voor op hun eigen club, bijvoorbeeld om een jeugdtoernooi te kunnen leiden. Er zijn er ook die antwoord willen hebben op prangende vragen naar aanleiding van ervaringen die ze op de club hebben opgedaan. De cursus Scheidsrechter 2 moet de lacunes in de kennis van deze doelgroep opvullen.

Cursusleider is Paul Peters uit Bergen. Peters is sinds 2001 schaakarbiter en mag zich vanaf 2013 Internationaal Arbiters noemen. Hij was zes jaar competitieleider in de Lim-

burgse Schaakbond en is nu KNSB competitieleider.

Hij is de cursuswereld ingerold toen men hem vanuit de KNSB een keer vroeg een avondje regels uit te komen leggen. Peters is geen voorstander van de harde lijn. Hij vindt dat je de regels af en toe subjectief moet kunnen toepassen en daarbij goed naar de situatie moet kijken.

Peters: "Bij een jeugdtoernooi bijvoorbeeld pas ik de regels strikter toe bij de oudere leeftijdscategorieën dan bij de jongere. Die laatste groep moet de regels nog onder de

knie krijgen. De arbiter heeft daar meer een opvoedkundige rol." Paul Peters begeleidt zijn cursisten soepel en met de nodige humor door de lesstof. Daarbij legt hij de nadruk op het goed kunnen beargumenteren van je beslissing en kortdaat optreden. "Een arbiter die wijffelen optreedt en nog eens in het regelboekje moet duiken komt immers niet betrouwbaar en capabel over."

Zijn cursisten krijgen niet te maken met eenrichtingsverkeer. Al snel na aanvang van de les legt Peters hen een situatie voor en nodigt uit: "Hoe zouden jullie dit aanpakken?" Daarmee worden zijn studenten meteen actief de lesstof ingezogen en gedwongen zelfstandig met een oplossing te komen. Aan het eind van de drie uur durende sessie drukt de cursusleider hen op het hart vooral goed te observeren wat er op de club gebeurt. Wie zijn pappenheimers leert kennen, kan in de toekomst immers makkelijker inspelen op een conflictsituatie.

REAGEREN?
VANGOO.LIMBURG@GMAIL.COM

SCHAKEN

Buit het ezelsoor uit

Tijdens de derde ronde van het kandidatentoernooi in Berlijn verloor Aronian onverwacht snel van Kramnik. De oorzaak van de nederlaag lag in het te vroeg opspelen van een randpion. Een bespreking van de nadelen van een vroege pionzet op de flank aan de hand van deze partij en een voorbeeld uit 1944.

Door Henk van Gool

Als beginnend schaker leer je dat je je aandacht in de opening op het centrum van het bord moet richten. Toch spelen veel schakers al snel hun randpion een vakje op om de stukken van de tegenstander van bepaalde velden af te houden. Het maken van zo'n ezelsoor (de hoek die een opgespeelde randpion maakt met de rest van de stelling

lijkt immers op een omgeslagen hoek van een blad papier) kan grote gevolgen hebben voor de stevigheid van je pionnenstructuur. Met elke opgespeelde pion verzwakt je namelijk de verdediging van één of twee velden in je stelling. Een pion kan niet meer terug en elke pionzet moet daarom zorgvuldig overwogen worden. Met de randpionnen op de koningsvleugel moet men extra voorzichtig zijn.

Tijdens de tweede wereldoorlog werd in Helsinki een kort partijtje gespeeld tussen een zekere Krogius en Ojanen. De witspeler toonde op fraaie wijze aan, dat het vroegtijdig opspelen van de h-pion een dodelijke verzwakking kan betekenen. Zie diagram 1, Krogius – Ojanen. Zwart had 6...h6 gespeeld. Hij was bang voor de paarduitval 7.Pg5 waarmee zijn opponent pion f7 onder schot zou nemen. 6...h6 ver-

Diagram 1.

zwakt echter veld g6 en doet niks voor de stukkenontwikkeling. Je ziet dat wit veel beter is ontwikkeld. Hij heeft drie lichte stukken in het spel tegen zwart nul. Ojanen had dan ook beter 6...Pc6 kunnen spelen, om vervolgens 7.Pg5 te beantwoorden met 7...Ph6. Met een vlijmscherpe combinatie legde Krogius de vinger op de zere plek. 7.Lxf7+, Kxf7 8.Pxe5+, Ke7 nu had Krogius, als hij had gewild, al kunnen profiteren van het door de ezelsoor verzwakte veld g6, door met 9.Pg6+ de toren op h8 te veroveren.

Diagram 2.

Hij had echter groter wild in het vizier. 9.Pd5+, Ke6 10.Dg4+, Kxe5 11.Lf4+, Kd4 12.Le3+, Ke5 13.Df4+, Ke6 14.Df5 mat. Van recente datum is de exploratie van een opgerukte randpion door Vladimir Kramnik in zijn partij tegen Levon Aronian tijdens het kandidatentoernooi in Berlijn. In deze veertienrondigste achtkamp, die momenteel nog gaande is, wordt bepaald wie de uitdager wordt van wereldkampioen Magnus Carlsen. Zie diagram 2, Aronian – Kramnik. Wit had 7.h3 gespeeld om een loper

van g4 weg te houden en de koning een vluchtveld te bieden. De pion kan, gecombineerd met een paard op f3, echter ook een aanknopingspunt betekenen voor een vijandelijke pionnenstorm. Zeker als wit al kort heeft gerokeerd. Kramnik, die zelf nog niet gerokeerd had, buitte die omstandigheid uit door de koningsvleugel als aanvalsterrein te markeren. Zijn eigen koning kon eventueel op de damevleugel een veilig heenkomen vinden. Hij speelde 7...Tg8! Een zeer ongebruikelijke zet, die hij jaren geleden al geanalyseerd had en die hij nu enkelvoudig aan de praktijk kon toetsen. Het idee was g7-g5-g4. Daarmee trachtte hij gebruik te maken van het snijpunt voor pion h3 en paard f3 in een poging de g-lijn te openen. Er volgde: 8.Kh1, Ph5 9.c3, g5 10.Pxe5, g4 11.d4, Ld6 12.g3, Lxe5 13.dxe5, Dxe5 en zwart verkreeg sterke aanval tegen de verzwakte witte koningsstelling. Hij won de partij in slechts 27 zetten.

REAGEREN?
VANGOO.LH.NK@GMAIL.COM

SCHAKEN

Schaken bij slot in aanbouw

Op zondag 18 maart organiseerde SV Schaesberg de tweede editie van het Schaakfestijn op Slot Schaesberg. Ondanks de kou togen vele belangstellenden naar het bezoekerscentrum bij de kasteelruïne om deel te nemen aan de activiteiten.

Door Henk van Gool

Een uurtje na aanvang van het evenement staat de parkeerplaats bij Slot Schaesberg al helemaal vol. Binnen lopen enkele gasten, die blijkbaar niet voor het schaken komen, wat onwennig rond. Mogen we hier wel zijn? Wat is de procedure? Deze mensen kunnen gerust zijn. Het bezoekerscentrum bij Slot Schaesberg is ook die dag voor iedereen vrij toegankelijk, en ja, iedereen die dat wil kan gratis en voor niks aan-

schuiven bij de diverse activiteiten die er plaats hebben. De tientallen andere aanwezigen zijn er duidelijk wél voor het Schaakfestijn, dat even eerder geopend is door KNSB voorzitter Marleen van Amerongen. Het evenement heet Schaakfestijn, maar er is ook een hoek ingeruimd voor Japans schaak en Go. Je kunt het daarom net zo goed Denksportfestijn noemen.

Het is dringen bij de simultaanseance van Nederlands topschaakster Zhaoqin Peng, waar de plaatsen tot op de laatste stoel bezet zijn. Terwijl op de achtergrond de houtblokken in de haard vrolijk knapperen en het vuur voor wat warmte en een gezellige ambiance zorgt, werkt zij in een rustig tempo ronde na ronde af. In de belendende zaal vindt ondertussen een lezing plaats en verspreid door de ruimte vermaken de andere dames van het vrouwelij-

Opening Schaakfestijn door Marleen van Amerongen
Foto: ARNOGRAPHICS

ke topschaakgilde, de ChessQueens, de bezoekers met snelschaaksessies, partijanalyse en schaken op het grote vloerschaakspel. Sinds 2014 is deze hechte groep dames landelijk actief om het damesschaak in Nederland naar een hoger niveau te tillen. Om geld in te zamelen voor trainingen en toernooideelname, stellen ze zich onder andere beschikbaar als gastvrouwen voor schaakevenementen. Voor het Schaakfestijn in Schaesberg zijn ze met een zware delegatie opgekomen. Ze zijn graag

geziene gasten in onze provincie en worden door de clubs regelmatig uitgenodigd. Zo hebben Nederlands kampioene Anne Haast en topspeelster Tea Lanchava een dag eerder nog een lezing, een training en een snelschaaksimultaan gegeven bij schaakvereniging DJC in Stein. Dat vanwege het 50 jarig bestaan van die club.

De tweede editie van het Schaakfestijn op Slot Schaesberg is ook voortgesproken uit een jubileumevenement. Vorig jaar immers vonden

de schaakactiviteiten op die locatie plaats in het kader van het 80 jarig bestaan van de SV Schaesberg. Kennelijk is dat zo goed bevallen, dat er een vervolg aan gegeven is.

Het schaakevenement op deze locatie is niet alleen leuk voor de organisatie en de deelnemers, maar ook aantrekkelijk voor de stichting Landgoed Slot Schaesberg. Deze stichting is in 2012 opgericht en streeft ernaar in een periode van dertig jaar Slot Schaesberg en de bijbehorende voorhoeve op ambachtelijke wijze te herbouwen. Daarvoor is veel geld nodig. Een evenement als het Schaakfestijn draagt, vanwege de extra belangstelling die ze genereert, op bescheiden wijze een steentje bij aan de wederopbouw. Bezoekers kunnen ter plekke een financiële bijdrage leveren. Nu staat er nog slechts een ruïne, maar de stenen voor de reconstructie van de gebouwen liggen al in stapels klaar. Wie weet kan er over dertig jaar in een écht kasteel een schaakfestijn worden gehouden?

REAGEREN?
VANGOOL.HENK@GMAIL.COM